

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 08/2551

เรื่อง การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบกิจการจัดการ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ตั้งแต่ปี 2540 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการประกอบธุรกิจ เสริมสภาพคล่องทางการเงินให้กับสถาบันการเงิน และใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน

1.2 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ให้สถาบันการเงินทุกแห่งถือปฏิบัติ

1.3 เพื่อให้สถาบันการเงินที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์สามารถระบุ วัด ติดตาม บริหาร และควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้ได้ รวมทั้งสามารถดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

1.4 เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ โปร่งใส อันจะช่วยให้ตลาดมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 โดยสาระสำคัญของหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากหลักเกณฑ์เดิม แต่ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงินสำหรับกรณีการทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก ซึ่งเมื่อ Basel II มีผลบังคับใช้ ให้สถาบันการเงินนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อนิติบุคคลเฉพาะกิจหรือบริษัทที่รับโอนสินทรัพย์หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 แทนการหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงิน

ฟนสป90-กส37001-25510803

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่สังคมเชื่อถือและศรัทธา

กส 370

วันที่ 3 ส.ค. 2551

www.bot.or.th บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0 - 2283 - 6789

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 32 มาตรา 36 มาตรา 50 มาตรา 52 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ตามเอกสารแนบ

5. เนื้อหา

5.1 ในประกาศฉบับนี้

“Special Purpose Vehicle (SPV)” หมายความว่า นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่รับโอนสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์โดยการรับ โอนสินทรัพย์จากผู้ขายสินทรัพย์ และออกหลักทรัพย์ขายแก่ผู้ลงทุน

“การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)” หมายความว่า การที่ผู้ขายสินทรัพย์ทำการ โอนสินทรัพย์ไปยัง SPV และ SPV ออกหลักทรัพย์ขายแก่ผู้ลงทุน โดยกำหนดให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ถือหลักทรัพย์ขึ้นอยู่กับกระแสรายรับที่เกิดจากสินทรัพย์ที่รับโอนมา โดยสินทรัพย์อ้างอิงที่รับ โอนมาจะต้องมีลักษณะเหมือนกัน (Homogeneous)

“ตราสาร Securitisation” หมายความว่า ตราสารที่ออกโดย SPV ซึ่งจะออกได้ทั้งในรูปตราสารหนี้หรือหน่วยลงทุน

“สินทรัพย์อ้างอิง” หมายความว่า สิทธิเรียกร้องหรือสิทธิอื่นใดที่ก่อให้เกิดกระแสรายรับขึ้นในอนาคตไม่ว่ารายรับนั้นจะมีความแน่นอนหรือไม่ก็ตาม เช่น สัญญาให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย หรือสิทธิตามสัมปทานสร้างถนนเก็บค่าผ่านทาง และให้เป็นไปตามคำจำกัดความ

ในพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ไม่ให้รวมถึงสินทรัพย์อ้างอิงดังต่อไปนี้

1. ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (บัญชีมาร์จิ้น)¹
2. ตราสารที่นับเข้าเป็นเงินกองทุนของสถาบันการเงินผู้ลงทุน²
3. ตราสาร Collateralized Debt Obligations (CDOs)
4. อนุพันธ์และธุรกรรมที่มีอนุพันธ์แฝงทุกประเภท
5. สินทรัพย์อื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“สำนักงาน ก.ล.ต.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

5.2 หลักการ

5.2.1 ธุรกิจ Securitisation เป็นวิธีการหนึ่งในการโอนความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งรูปแบบและโครงสร้างของธุรกิจดังกล่าวนี้จะมีความหลากหลายและแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ขายสินทรัพย์ ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ ประเภทและคุณภาพของสินทรัพย์เป็นหลัก สถาบันการเงินที่เข้าร่วมในโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ นอกจากจะเป็นผู้ขายสินทรัพย์ (Originator) หรือเป็นผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation (Investor) แล้ว ยังอาจทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การเป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility provider) ผู้ให้บริการเป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ (Servicer/Back-up servicer) เป็นต้น ซึ่งการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว สถาบันการเงินจะต้องรับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของแต่ละหน้าที่อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ (Originator) เพื่อจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อ

¹ การให้สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์เป็นธุรกรรมที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินทำได้ เนื่องจากเป็นธุรกิจของบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น

² ตัวอย่างเช่น สง. ก. ออกตราสารหนี้ค้ำประกันที่นับเข้าเป็นเงินกองทุนของ สง. ก. โดยมี สง. ข. เป็นผู้ลงทุนซื้อตราสารหนี้ค้ำประกันดังกล่าว ต่อมา สง. ข. นำตราสารหนี้ค้ำประกันของ สง. ก. ขายให้แก่ SPV เพื่อออกตราสาร Securitisation ขายให้แก่ผู้ลงทุน ซึ่งหาก สง. ก. ลงทุนในตราสาร Securitisation ดังกล่าวจะถือว่าเป็นการซื้อตราสารหนี้ค้ำประกันที่นับเข้าเป็นเงินกองทุนของตนเองกลับคืนมา ซึ่งทำให้เงินกองทุนของ สง. ก. ลดลง

เสนอต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ได้ เช่น ผู้ให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ เป็นต้น ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศฉบับนี้ โดยธนาคารพาณิชย์ที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์เพื่อจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ต้องแจ้งให้ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบทุกโครงการ ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่โอนสินทรัพย์ไปยัง SPV กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ได้เป็นผู้ขายสินทรัพย์ซึ่งทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ ไม่ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายหลังการดำเนินการ ทั้งนี้ การอนุญาตดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงธุรกรรม Synthetic securitisation³ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้กำหนดเกณฑ์การอนุญาตและกำกับดูแลต่อไป

สำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งมีขอบเขตการประกอบธุรกิจที่จำกัดกว่านั้น หากประสงค์จะทำหน้าที่ผู้ขายสินทรัพย์ (Originator) เพื่อจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อเสนอต่อสำนักงาน ก.ล.ต. หรือประสงค์จะทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน โดยยื่นคำขอต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์นั้น ตลอดจนประเภทและโครงสร้างการถือหุ้นใน SPV ที่จะจัดตั้งขึ้นด้วย

5.2.3 สถาบันการเงินที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ต้องสามารถระบุ วัด ติดตาม บริหาร และควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินจะต้องกำหนดนโยบายและวิธีการในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.2.4 สถาบันการเงินควรพิจารณาถึงปริมาณสูงสุดของสินทรัพย์แต่ละประเภทที่จะทำการโอนไปยัง SPV รวมทั้งควรกำหนดวงเงินรวมหรือเพดานสูงสุดของการลงทุนในหลักทรัพย์ของ SPV ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงอยู่ในประเภทธุรกิจ กลุ่มอุตสาหกรรม หรือภูมิภาคเดียวกัน เพื่อมิให้มีปริมาณมากเกินไปจนสมควร ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมปริมาณดังกล่าวได้

³ หมายถึง การที่สถาบันการเงินโอนความเสี่ยงด้านเครดิตทั้งหมดหรือบางส่วนของลูกค้าหนึ่ง โดยการใช้อุพันซึ่งสถาบันการเงินไม่ต้องโอนสินทรัพย์ออกจากบัญชีของสถาบันการเงินไปไว้ที่ SPV ในลักษณะเดียวกันกับกรณี Traditional securitisation ทั้งนี้ ความเสี่ยงของผู้ลงทุนในตราสารของ Synthetic securitisation จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าหนึ่งที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิง

5.2.5 สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์เพื่อจัดการ โครงการแปลงสินทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ และสถาบันการเงินที่มีได้เป็นผู้ขายสินทรัพย์แต่ทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เช่น ผู้ให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ เป็นต้น ต้องจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ในรูปแบบของรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีของสถาบันการเงิน (Annual report) หรือในรูปแบบอื่นเพื่อเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ โครงสร้างและรูปแบบของธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งความเสี่ยงที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ในหน้าที่ต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจ Securitisation ให้แก่ผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงินและ บุคคลภายนอกทราบ เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวมีความซับซ้อนแตกต่างกัน และหน้าที่ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจดังกล่าวส่งผลให้สถาบันการเงินได้รับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยให้สถาบัน การเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5.3.5

5.2.6 ในกรณีที่สถาบันการเงินเป็นผู้ขายสินทรัพย์ ให้สถาบันการเงินนั้นลงทุน ในตราสาร Securitisation ซึ่งมีสินทรัพย์ที่รับ โอนมาดังกล่าวเป็นสินทรัพย์อ้างอิงได้ไม่เกินกว่า ร้อยละ 10 ของมูลค่าตราสารดังกล่าวที่มีอยู่ในแต่ละระดับ (Tranche) และในกรณีที่สถาบันการเงิน ที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ทำหน้าที่รับประกันการจำหน่ายตราสารที่ SPV ออก แบบรับประกันทั้ง จำนวน (Firm underwrite) และต้องลงทุนในตราสารดังกล่าวในปริมาณเกินกว่าร้อยละ 10 ของ มูลค่าตราสารที่อยู่ในแต่ละระดับ ให้สถาบันการเงินจำหน่ายตราสารออกไปภายใน 90 วัน เพื่อให้ ปริมาณที่ถืออยู่ไม่เกินกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าตราสารที่อยู่ในแต่ละระดับ

อย่างไรก็ดี หากธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบพบว่าสถาบันการเงิน ได้ลงทุนในตราสาร Securitisation ที่ออกโดย SPV อื่นโดยส่วนใหญ่หรือทั้งหมด โดยที่สถาบัน การเงินนั้นมิได้เป็นผู้ขายสินทรัพย์ไปยัง SPV นั้น แต่สถาบันการเงินนั้นได้เคยเป็นผู้ให้สินเชื่อ หรือลงทุนในลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงของตราสารดังกล่าวมาก่อนหน้านี้ เนื่องจากมีเจตนา หลีกเลี่ยงเกณฑ์การกำกับดูแลที่กล่าวข้างต้น ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถสั่งการให้สถาบัน การเงินนั้นลดปริมาณการถือตราสารดังกล่าวหรือให้นำมูลค่าตราสารส่วนที่เกินกว่าอัตราที่กำหนด ทั้งจำนวนหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงิน หรือหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และ เงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 แทน เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของ เงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้

5.3 หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ

สาระของหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย

เรื่อง	หัวข้อ
● การอนุญาต	5.3.1
● หลักเกณฑ์การกำกับประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ของสถาบันการเงิน	5.3.2
- การขายสินทรัพย์	5.3.2 (1)
- การรับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้ลงทุน	5.3.2 (2)
- การให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ อันเนื่องมาจากการทำธุรกรรม Securitisation	5.3.2 (3)
- การให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่นิติบุคคลเฉพาะกิจหรือบริษัทที่รับโอนสินทรัพย์	5.3.2 (4)
- การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์	5.3.2 (5)
- การลงทุนในตราสาร Securitisation	5.3.2 (6)
- การทำหน้าที่อื่น	5.3.2 (7)
● การขออนุญาตของสถาบันการเงินสำหรับธุรกรรมที่นอกเหนือจากแนวทางที่กำหนดในประกาศฉบับนี้	5.3.3
● การซื้อสินทรัพย์คืนจาก SPV	5.3.4
- Representations and warranties	5.3.4 (1)
- Clean-up call	5.3.4 (2)
● การเปิดเผยข้อมูล	5.3.5
● ข้อกำหนดอื่น	5.3.6
- การปฏิบัติตามกฎหมายหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	5.3.6 (1)
- อำนาจในการลงโทษสถาบันการเงิน	5.3.6 (2)
- การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม	5.3.6 (3)

5.3.1 การอนุญาต

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจ Securitisation ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สถาบันการเงินต้องจัดทำแผนงานรองรับการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม Securitisation เป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของ

สถาบันการเงินซึ่งต้องระบุนรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1.1) ความพร้อมด้านระบบงาน เช่น นโยบายการประกอบธุรกิจ วิธีการดำเนินการ ขอบเขตความรับผิดชอบ การกำกับดูแลการปฏิบัติงาน การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน เป็นต้น

(1.2) ความพร้อมด้านบุคลากร

(2) กรณีสถาบันการเงินเป็นผู้ขายสินทรัพย์เพื่อจัดการ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อเสนอต่อสำนักงาน ก.ล.ต. สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(2.1) สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ ต้องไม่ถือหุ้นใน SPV เกินกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าหุ้นทั้งหมด

(2.2) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำหนังสือแจ้งการประกอบธุรกิจดังกล่าวให้ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่โอนสินทรัพย์ไปยัง SPV สำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน โดยยื่นคำขอต่อฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ หนังสือหรือคำขอดังกล่าวต้องมีเนื้อหาสรุปลักษณะของธุรกิจ Securitisation ซึ่งมีสาระสำคัญอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(2.2.1) ลักษณะโครงสร้างของธุรกิจ Securitisation ประเภทสินทรัพย์ที่โอนไปยัง SPV และหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(2.2.2) โครงสร้างการถือหุ้นใน SPV รวมทั้งโครงสร้างของหลักทรัพย์ที่ SPV เสนอขายให้แก่ผู้ลงทุน

(2.2.3) เงื่อนไขในการซื้อคืนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินผู้ขาย รวมทั้งหลักเกณฑ์หรือลำดับในการชำระคืนดอกเบี้ยหรือเงินต้นให้แก่ผู้ลงทุนและผู้ให้บริการต่าง ๆ

(2.2.4) หากธนาคารพาณิชย์ที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ เช่น ผู้ให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ เป็นต้น ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งสรุปขอบเขตหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ในการประกอบธุรกิจดังกล่าวให้ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับหน้าที่นั้น ๆ ด้วย

(3) กรณีธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ ซึ่งอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การ

กำกับ การประกอบธุรกิจ Securitisation ตามข้อ 5.3.2 ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ยื่นคำขอเพื่อขอความเห็นชอบจากฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับ สถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับ โครงการแปลง สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และสรุปขอบเขตหน้าที่ในการประกอบธุรกิจดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ การประกอบธุรกิจ Securitisation ต้องกระทำภายใต้ขอบเขต ธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สามารถกระทำ ได้ ตามที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเท่านั้น โดยจะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ธนาคาร แห่งประเทศไทยกำหนดด้วย สำหรับบริษัทเครดิตฟองซิเอร์นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ พิจารณาคำขอทำธุรกิจเฉพาะ 1) การขายสินทรัพย์เพื่อจัดการ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็น หลักทรัพย์ 2) การให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้โดยที่ไม่เข้าไปรับผิดชอบใน ภาระหนี้แทนลูกหนี้ และ 3) การลงทุนในตราสาร Securitisation เท่านั้น

(4) กรณีสถาบันการเงินประกอบธุรกิจที่ส่งผลให้สถาบันการเงินต้องรับ ความเสี่ยงทางการเงิน ได้แก่

ก) เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้ลงทุน (Provider of credit enhancement) หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ส่งผลให้สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบในส่วน สูญเสียให้แก่ SPV หรือผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation

ข) เป็นผู้ให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้อื่น เนื่องมาจากการทำธุรกรรม Securitisation (Servicer/Back-up servicer) ในกรณีที่ขอบเขตการ ให้บริการดังกล่าวผูกพันให้สถาบันการเงินเข้ารับผิดชอบในภาระหนี้แทนลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนจากการทำหน้าที่ดังกล่าว

สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตาม ข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(4.1) มีฐานะการเงินและฐานะการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถ กักเงินสำรองได้ครบถ้วนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและ การกักเงินสำรองของสถาบันการเงิน มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และภาระผูกพัน ไม่ต่ำ กว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตลอดจนสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินอื่นใดที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการเป็นกรณีพิเศษ

(4.2) มีระบบงานซึ่งทำให้คณะกรรมการของสถาบันการเงินสามารถ ติดตามความเสี่ยงที่เกิดจากการทำธุรกรรม เช่น สัญญาเดิมเกี่ยวกับผลประกอบการของ ภาคธุรกิจของสินทรัพย์อ้างอิง ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับระบบงานและการควบคุมภายใน การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ เป็นต้น

(5) กรณีสถาบันการเงินเป็นผู้บริหารโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Transaction administrator) ได้แก่ การทำหน้าที่จัดสรร และบริหารรายรับจากสิทธิเรียกร้องที่โอนให้แก่ผู้ออกตราสาร Securitisation ให้สถาบันการเงินดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในสัญญาการบริหารจัดการโครงการ

5.3.2 หลักเกณฑ์การกำกับการประกอบธุรกิจ Securitisation ของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจ Securitisation ตามหน้าที่ของสถาบันการเงินในการประกอบธุรกิจ Securitisation ดังต่อไปนี้

(1) การขายสินทรัพย์เพื่อจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์สามารถตัดสินทรัพย์ที่ขายออกจากบัญชีได้ และไม่ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับสินทรัพย์อ้างอิงที่ขายไป ถ้าการขายนั้นส่งผลให้สถาบันการเงินสามารถตัดสินทรัพย์ที่โอนออกจากบัญชีของสถาบันการเงินได้ทั้งหมดหรือบางส่วนตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1.1) สถาบันการเงินต้องขายสินทรัพย์โดยใช้ราคายุติธรรม (Fair value) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี

(1.2) สำหรับเงื่อนไขในการขายนั้น สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1.2.1) สถาบันการเงินต้องโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์และผลตอบแทนที่ได้รับจากการถือครองสินทรัพย์ทั้งหมดไปยังบุคคลอื่น ทั้งนี้ ยกเว้นในกรณีที่ผู้ขายสินทรัพย์ยังมีความเสี่ยงที่เกิดจากการทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ Securitisation เช่น การเป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก การเป็นผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ เป็นต้น

(1.2.2) ผู้ขายสินทรัพย์ต้องไม่มีอำนาจควบคุมในสินทรัพย์ที่ได้โอนขายออกไป รวมทั้งในกรณีที่ผู้ขายสินทรัพย์ล้มละลาย เจ้าหนี้ของผู้ขายสินทรัพย์ก็ไม่มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ที่ได้โอนไปแล้ว

(1.2.3) ผู้ขายสินทรัพย์ต้องไม่มีภาระที่จะต้องรับผิดชอบต่อผู้ลงทุนสำหรับคุณภาพของสินทรัพย์นั้น

(1.2.4) SPV และผู้ลงทุนมีสิทธิในการนำเอาสินทรัพย์ไปจำหน่ายหรือจำหน่ายต่อได้

(1.2.5) ผู้ขายสินทรัพย์ต้องไม่มีข้อตกลงในการซื้อคืนสินทรัพย์ ยกเว้นเงื่อนไขการซื้อคืนสินทรัพย์สำหรับกรณี Representations and warranties และ Clean-up call ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ ในข้อ 5.3.4

(1.2.6) ในสัญญาการขายสินทรัพย์ต้องไม่มีข้อความที่แสดงว่าสถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์สามารถเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์อ้างอิงเพื่อปรับเปลี่ยนให้อันดับความน่าเชื่อถือของกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงดีขึ้น ยกเว้นในกรณี SPV ขายสินทรัพย์ให้แก่นิติบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ด้วยราคายุติธรรม นอกจากนี้ ในสัญญาต้องไม่มีข้อความที่กำหนดให้สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์เพิ่มความรับผิดชอบในส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss) หรือข้อความที่กำหนดให้มีการเพิ่มผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้ลงทุนหรือผู้ให้บริการรายอื่นที่มีให้สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ เพื่อชดเชยการเสื่อมคุณภาพของสินทรัพย์อ้างอิง

นอกจากนี้ หากแนวปฏิบัติทางการบัญชีเรื่องธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องของสภาวิชาชีพบัญชีมีผลบังคับใช้ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการตัดสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วน (Derecognition) ออกจากบัญชีของสถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว

(2) การรับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้ลงทุน (Provider of credit enhancement)

การรับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้ลงทุน มี 2 รูปแบบ คือ

(ก) การเป็นผู้ค้ำประกันลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิง (Guarantor) หมายถึง สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ค้ำประกันการกู้ยืมเงินให้แก่ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงรายใดรายหนึ่งในพอร์ตของสินทรัพย์ให้แก่ SPV ในกรณีที่ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งอาจจะส่งผลให้อันดับความน่าเชื่อถือของตราสาร Securitisation มีคุณภาพที่ดีขึ้น

(ข) การเป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) หมายถึง การที่สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรกให้แก่ผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation รายอื่น ๆ ในกรณีที่ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงไม่สามารถชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ตามกำหนด ได้แก่ สถาบันการเงินที่เป็นผู้ถือหุ้นกู้ด้อยสิทธิ สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อด้อยสิทธิแก่ SPV หรือหน้าที่อื่นที่ส่งผลให้สถาบันการเงินต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนสูญเสียของกลุ่มของสินทรัพย์อ้างอิงเป็นลำดับแรก เช่น การที่สถาบันการเงินเข้าไปรับภาระหนี้แทนลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนจากการทำหน้าที่เป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ เป็นต้น

สถาบันการเงินจะต้องประเมินคุณภาพของสินทรัพย์ ประวัติการผิดนัดชำระหนี้และอัตราหนี้สูญของสินทรัพย์อ้างอิงกลุ่มนี้ เพื่อประเมินความเสี่ยงของปริมาณส่วนสูญเสียนำลำดับแรก (First loss facility) โดยสถาบันการเงินต้องจัดให้มีบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอิสระรับรองความเสี่ยงของปริมาณส่วนสูญเสียนำลำดับแรก ดังนี้

- โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่ต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ต้องจัดให้มีการประเมินมูลค่านี้โดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. หรือสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับการยอมรับจากสากล เช่น Fitch Ratings Standard&Poor's และ Moody's เป็นต้น

- โครงการที่ไม่ต้องให้มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสาร สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ต้องดำเนินการให้มีหน่วยงานอิสระ (Independence unit) หรือหน่วยงานควบคุมภายในและตรวจสอบ (Internal control unit) หรือคณะกรรมการตรวจสอบของสถาบันการเงินนั้น ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินความเสี่ยงของมูลค่าของส่วนสูญเสียนี้

วงเงินรวมสูงสุดที่สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์รับประกันส่วนสูญเสียนำลำดับแรก (First loss facility) ให้แก่ SPV ทุกรายรวมกัน ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของสถาบันการเงิน

การทำหน้าที่ทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(2.1) ต้องระบุภาระหรือมูลค่าของความเสี่ยงที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจนในสัญญา และสถาบันการเงินต้องไม่เข้ารับผิดชอบในส่วนสูญเสียที่มากกว่าจำนวนที่ได้ตกลงไว้

(2.2) ต้องระบุช่วงเวลาในการรับประกันไว้ให้ชัดเจน โดยไม่จำเป็นต้องระบุเป็นวันที่ที่สัญญาจะสิ้นสุดก็ได้ เช่น กำหนดให้เป็นวันที่มีการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยแก่ผู้ลงทุนเต็มจำนวนแล้ว เป็นต้น

(2.3) สถาบันการเงินต้องมีการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงที่ต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับแนวปฏิบัติในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยต้องได้รับคำตอบแทนที่เป็นธรรมและสอดคล้องกับราคาตลาด (Arm's length basis)

(2.4) หากสถาบันการเงินต้องการยกเลิกสัญญาการเป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์ จะต้องแจ้งให้ SPV ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 90 วัน เพื่อให้ SPV สามารถหาบุคคลอื่นมาทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียแทน

การดำรงเงินกองทุน

(1) สถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเออร์) ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำประกันลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิง (Guarantor) ต้องดำรงเงินกองทุนโดยใช้ค่าแปลงสภาพ (Credit conversion factor) เท่ากับ 1 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงนั้น

(2) สถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเออร์) ที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) ให้ปฏิบัติดังนี้

- กรณีที่สถาบันการเงินมิได้เป็นผู้ขายสินทรัพย์ ให้สถาบันการเงินนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงินนั้นตั้งแต่วันที่ทำธุรกรรม ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้ ให้สถาบันการเงินนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 แทน

- กรณีที่สถาบันการเงินเป็นผู้ขายสินทรัพย์ สถาบันการเงินต้องนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงินนั้นตั้งแต่วันที่ทำธุรกรรม ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้ ให้สถาบันการเงินนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 แทน ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ปริมาณเงินกองทุนที่จะถูกหักต่อ SPV แต่ละรายมีจำนวนไม่เกินกว่าปริมาณเงินกองทุนที่ต้องดำรงหากสินทรัพย์อ้างอิงที่โอนไปดังกล่าวยังอยู่ในบัญชีของสถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ นอกจากนี้ หากพบว่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นจริงมีปริมาณมากกว่าปริมาณเงินกองทุนที่ดำรงไว้ ให้สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์กันเงินสำรองเพิ่มเติมตามปริมาณของความสูญเสียที่เกิดขึ้นจริงอันเนื่องมาจากการเสื่อมคุณภาพของสินทรัพย์อ้างอิงจนเต็มมูลค่าที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบ และหากผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่าสถาบันการเงินมีภาวะหรือความเสี่ยงที่ต้องรับผิดชอบสูงกว่าจำนวนดังกล่าว (Implicit support) ผู้ตรวจสอบสามารถสั่งการให้สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนในปริมาณที่สูงขึ้นได้

การนับลูกหนี้รายใหญ่

(1) สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำประกันลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิง (Guarantor) ให้ถือว่าการค้าประกันนั้นเป็นการก่อภาระผูกพัน ดังนั้น สถาบันการเงินต้องนำจำนวนเงินตามสัญญาค้ำประกันดังกล่าว รวมกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน

ก่อการระดมทุน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เพื่อลูกหนี้รายนั้น เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบันการเงินนั้น ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

(2) สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) มีหลายรูปแบบ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติดังนี้

- กรณีที่สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นผู้ให้สินเชื่อด้วยสิทธิแก่ SPV หรือเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ที่มีการเข้าไปรับผิดชอบในภาระหนี้แทนลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ SPV หรือเป็นผู้ให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV โดยที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ (4) ให้สถาบันการเงินนับบุคคลดังต่อไปนี้ ในการคำนวณลูกหนี้รายใหญ่ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

(ก) SPV

มูลค่าจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อประเภทด้วยสิทธิ หรือจำนวนเงินที่สถาบันการเงินเข้าไปรับภาระหนี้แทนลูกหนี้ หรือจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV นั้น เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการระดมทุน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เพื่อ SPV รายนั้น เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบันการเงินนั้น

(ข) ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงเฉพาะกรณีที่เป็นลูกหนี้รายใหญ่

(Corporate loan)

ให้สถาบันการเงินนับความเสี่ยง (Exposure) ที่มีต่อสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายที่เกิดจากเงินให้สินเชื่อประเภทด้วยสิทธิแก่ SPV หรือจำนวนเงินที่สถาบันการเงินเข้าไปรับภาระหนี้แทนลูกหนี้ หรือจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ (4) ซึ่งสะท้อนระดับ (Tranche) ของเงินให้สินเชื่อหรือจำนวนเงินที่รับภาระหนี้หรือจำนวนเงินที่ให้สภาพคล่องชั่วคราว เช่น การพิจารณา Sensitivity ของเงินให้สินเชื่อหรือจำนวนเงินที่รับภาระหนี้แทนลูกหนี้หรือจำนวนเงินที่ให้สภาพคล่องชั่วคราวต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับความน่าเชื่อถือสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละราย ซึ่งเมื่อรวมกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการระดมทุน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เพื่อลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงรายนั้นแล้ว เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบันการเงินนั้น หากมีข้อสงสัยให้ธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดทำระบบรายงานภายในเพื่อควบคุมดูแลไม่ให้สถาบันการเงินมีความเสี่ยงอันเกิดจากสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายที่ธนาคาร

พาณิชย์รับความเสี่ยงมาเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินกว่าอัตราส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และต้องมีหลักฐานไว้ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบหรือจัดส่งสำเนาให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ

- กรณีที่สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นผู้ลงทุนในตราสาร

Securitisations ซึ่งสถาบันการเงินต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss tranche) ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การนับลูกหนี้รายใหญ่ที่กำหนดไว้สำหรับผู้ลงทุนในตราสาร Securitisations (Investor) ในข้อ (6)

- สำหรับกรณีอื่น ๆ ให้สถาบันการเงินหรือไปยังฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเป็นรายการดี

(3) การให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้อันเนื่องมาจากการทำธุรกรรม Securitisations (Servicer/Back-up servicer)

การให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้อันเนื่องมาจากการทำธุรกรรม Securitisations หมายถึง การให้บริการเป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ให้แก่ SPV หรือการเป็นตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บหนี้ล้มละลายหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งครอบคลุมถึงการทำหน้าที่บริหารสินทรัพย์ให้แก่ SPV การลงทุนหรือจัดหาผลประโยชน์เพิ่มเติมจากสิทธิเรียกร้องที่ได้โอนไปยัง SPV การเป็นตัวแทนให้แก่ SPV ในการทวงถามหรือฟ้องร้องเพื่อบังคับคดีกับลูกหนี้ รวมทั้ง การจัดทำบัญชี รายงาน เก็บรักษาเอกสาร ชำระภาษีหรือเบี้ยประกันภัยตลอดจนหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกเก็บหนี้เงินกู้ยืม การให้บริการดังกล่าว สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(3.1) ค่าตอบแทนที่สถาบันการเงินได้รับต้องเป็นธรรมและสอดคล้องกับราคาตลาด รวมทั้งสถาบันการเงินต้องได้รับค่าตอบแทนจากการทำหน้าที่ดังกล่าวในลำดับแรก

(3.2) สถาบันการเงินต้องไม่เข้ารับความเสี่ยงจากการเป็นผู้ให้บริการเป็นตัวแทน/ตัวแทนสำรองเรียกเก็บหนี้ เช่น เข้าไปมีส่วนรับผิดชอบในภาระหนี้แทนลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นต้น หากสถาบันการเงินเข้าไปรับผิดชอบในภาระหนี้แทนลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนจากการทำหน้าที่เป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ ให้ถือว่าสถาบันการเงินนั้นทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) ซึ่งสถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับในเรื่องเงินกองทุนและการกำกับลูกหนี้รายใหญ่สำหรับกรณีการรับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรกด้วย

(3.3) สถาบันการเงินต้องมีระบบงานรองรับและดูแลความเสี่ยงด้านปฏิบัติการอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(3.3.1) นโยบายด้านปฏิบัติการ ด้านบัญชี และการควบคุมภายในต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้บริการเรียกเก็บหนี้ที่ได้ทำไว้กับคู่สัญญา

(3.3.2) ต้องมีระบบงานและระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

(3.3.3) จัดให้มีระบบการบัญชีและการจัดเก็บเอกสารหลักฐานของสัญญาการกู้ยืมเงินในกิจการตัวแทนเรียกเก็บหนี้ แยกต่างหากจากกิจการอื่นของสถาบันการเงิน

(3.3.4) จัดทำรายงานในกิจการตัวแทนเรียกเก็บหนี้แต่ละรายออกจากรันตามสัญญาระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ว่าจ้างต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง SPV แต่ละราย เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ว่าจ้างต่าง ๆ สามารถตรวจสอบและติดตามดูแลผลการดำเนินงานได้

(4) การให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV (Provider of liquidity facility)

การให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV หมายถึง การให้สินเชื่อแก่ SPV เพื่อนำไปจ่ายค่าดอกเบี้ยหรือเงินต้นแก่ผู้ลงทุนตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ ในกรณีที่ช่วงเวลาที่ได้รับดอกเบี้ยหรือเงินต้นจากสินทรัพย์อ้างอิงกับช่วงเวลาที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ลงทุนไม่ตรงกัน โดยการให้สินเชื่อดังกล่าวมิได้มีวัตถุประสงค์เป็นการรับส่วนสูญเสีย ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(4.1) สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อในกรณีนี้ต้องไม่มีฐานะเป็นเจ้าของหนี้ คอยสิทธิ์ กล่าวคือ SPV ต้องชำระเงินคืนให้แก่สถาบันการเงินทันทีที่ได้รับชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นคืนจากสินทรัพย์อ้างอิง

(4.2) สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อต้องได้รับชำระเงินคืนภายในระยะเวลา 3 เดือนนับจากวันที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ หรืออาจได้รับชำระเงินคืนหลังจากระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ หากสถาบันการเงินสามารถพิสูจน์ได้ว่าการได้รับชำระเงินคืนหลังจากระยะเวลาดังกล่าวนั้น ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการด้อยคุณภาพของสินทรัพย์อ้างอิง

ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการดำรงเงินกองทุนและการนับลูกหนี้รายใหญ่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้สำหรับสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้สินเชื่อด้วย

หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ (4.1) หรือ (4.2) หรือสถาบันการเงินไม่สามารถแสดงให้เห็นว่าการให้สินเชื่อดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้สภาพคล่องชั่วคราว ให้ถือว่าสถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) และให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับการทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) อย่างเคร่งครัดด้วย

(5) การจัดจำหน่ายตราสาร Securitisation (Underwriter)

ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(5.1) ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกิจการจัดจำหน่ายตราสารแห่งหนึ่ง ตามที่ระบุในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ หรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ ซึ่งได้แก่ คุณสมบัติและข้อกำหนดในการจัดทำแผนงานรองรับการประกอบธุรกิจดังกล่าว เช่น ระเบียบวิธีการบริหารความเสี่ยง ระบบควบคุมภายใน ระบบการจัดการ และระบบบัญชี เป็นต้น

(5.2) ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ขายหลักทรัพย์เป็นผู้จัดจำหน่ายตราสาร Securitisation และต้องลงทุนในตราสารเนื่องจากการทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันการจำหน่ายตราสาร Securitisation แบบรับประกันทั้งจำนวน (Firm Underwrite) ซึ่งอาจส่งผลให้สถาบันการเงินผู้ขายหลักทรัพย์ต้องถือตราสารในปริมาณเกินกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าตราสารที่อยู่ในแต่ละระดับ ให้สถาบันการเงินจำหน่ายตราสารดังกล่าวออกไปภายใน 90 วัน เพื่อให้ปริมาณที่ถืออยู่ไม่เกินกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าตราสารที่อยู่ในแต่ละระดับ

การดำรงเงินกองทุน

(1) การรับประกันการจำหน่ายตราสาร Securitisation แบบรับประกันทั้งจำนวน (Firm Underwrite) ถือว่าเป็นการก่อภาระผูกพัน ให้สถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเออร์) ที่เป็นผู้จัดจำหน่ายตราสาร Securitisation ดำรงเงินกองทุนสำหรับภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสาร Securitisation ตั้งแต่วันที่สถาบันการเงินนั้นทำสัญญารับประกันการจำหน่ายถึงวันปิดการเสนอขาย โดยภาระผูกพันดังกล่าวมีค่าแปลงสภาพเทียบเท่ากับภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดซึ่งเท่ากับ 0.5 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับน้ำหนักความเสี่ยงของ SPV ซึ่งเป็นผู้ออกตราสาร

(2) หากสถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเออร์) ที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันการจำหน่ายตราสาร Securitisation แบบรับประกันทั้งจำนวน (Firm Underwrite) ต้องลงทุนในตราสาร Securitisation ที่เหลือจากการจำหน่ายนับตั้งแต่วันปิดการเสนอขายตราสารนั้น ให้สถาบันการเงินบันทึกตราสารดังกล่าวไว้ในบัญชี Trading book ของสถาบันการเงิน และให้สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

การนับลูกหนี้รายใหญ่

สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันการจำหน่ายตราสาร Securitisation แบบรับประกันทั้งจำนวน (Firm underwrite) ถือเป็นการก่อภาระผูกพัน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงต้องนำจำนวนเงินตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารดังกล่าวรวมกับ จำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการ ให้สินเชื่อ เพื่อ SPV รายนั้น เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบัน การเงินนั้น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การ กำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

(6) การลงทุนในตราสาร Securitisation (Investor)

สถาบันการเงินสามารถลงทุนในตราสาร Securitisation ได้ ซึ่งตราสาร Securitisation อาจแบ่งเป็นหลายระดับ โดยแต่ละระดับมีความเสี่ยงแตกต่างกัน การลงทุนใน ตราสารดังกล่าวสถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(6.1) หากสถาบันการเงินลงทุนในตราสารที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบ ส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss tranche) ให้บันทึกตราสารดังกล่าวไว้ในบัญชี Banking Book ของสถาบันการเงิน

(6.2) หากสถาบันการเงินลงทุนในตราสารที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบ ส่วนสูญเสียในลำดับสูงกว่า First loss tranche ให้บันทึกตราสารดังกล่าวไว้ในบัญชี Trading Book หรือบัญชี Banking Book ของสถาบันการเงิน ตามคุณสมบัติของตราสารและความตั้งใจ รวมทั้ง ความสามารถในการถือตราสาร

(6.3) ในกรณีที่ผู้ลงทุนในตราสาร เป็นสถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ให้แก่ SPV ด้วย ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์นั้นลงทุนใน ตราสาร Securitisation ไม่เกินร้อยละ 10 ของมูลค่าตราสารที่มีอยู่ในแต่ละระดับ ทั้งนี้ ไม่นับรวม การลงทุนในตราสารที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss tranche)

การดำรงเงินกองทุน

การดำรงเงินกองทุนสำหรับการลงทุนในตราสาร Securitisation แต่ละ ระดับมีความแตกต่างกัน เนื่องจากตราสารแต่ละระดับมีความเสี่ยงแตกต่างกัน ซึ่งสถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเอร์) ต้องมีการประเมินความเสี่ยงของตราสารที่ลงทุนและปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังต่อไปนี้

(1) ตราสารในบัญชี Trading Book ของสถาบันการเงิน ให้สถาบัน การเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการดำรงเงินกองทุน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย

หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

(2) ตราสารในบัญชี Banking Book ของสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงิน (ยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเออร์) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ระดับของตราสาร	การดำรงเงินกองทุน	
	สง. ที่ลงทุนในตราสารเป็น Originator	สง. ที่ลงทุนในตราสารไม่ได้เป็น Originator
ตราสารที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First Loss Tranche)	<ul style="list-style-type: none">นำมูลค่าหรือฐานะดังกล่าวหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงิน ทั้งนี้เมื่อประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศ ธปท. ว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้ให้สง. นำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 แต่ไม่เกินกว่าปริมาณเงินกองทุนที่ต้องดำรงหากสินทรัพย์ยังอยู่ในบัญชี	<ul style="list-style-type: none">นำมูลค่าหรือฐานะดังกล่าวหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงิน ทั้งนี้เมื่อประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศ ธปท. ว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้ ให้สง. นำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50
ตราสารที่สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับที่สอง (Second Loss tranche or Mezzanine tranche)	<p>1) ในกรณีที่ตราสาร Securitisation มีจำนวนทั้งหมด 2 ระดับ น้ำหนักความเสี่ยงของตราสารในระดับนี้มีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง</p>	<ul style="list-style-type: none">เหมือน Originator

ระดับของตราสาร	การดำรงเงินกองทุน	
	สง. ที่ลงทุนในตราสาร เป็น Originator	สง. ที่ลงทุนในตราสารไม่ได้ เป็น Originator
	<p>2) ในกรณีที่ตราสาร Securitisation มีจำนวนทั้งหมด 3 ระดับหรือมากกว่า ให้ดำเนินการดังนี้</p> <p>2.1) ให้ สง. ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 1 หากมี First loss facility รองรับความเสี่ยงเพียงพอแล้ว ซึ่งความเสี่ยงของ First loss facility ต้องได้รับการประเมินจากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอกหรือหน่วยงานอิสระของ สง. ที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์</p> <p>2.2) ให้ สง. นำมูลค่าหรือฐานะดังกล่าวหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของ สง. หากพบว่า First Loss facility มีปริมาณไม่เพียงพอ ทั้งนี้ เมื่อประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน และประกาศ ธปท. ว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนตาม Basel II มีผลบังคับใช้ ให้ สง. นำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50</p>	

ระดับของตราสาร	การดำรงเงินกองทุน	
	สง. ที่ลงทุนในตราสาร เป็น Originator	สง. ที่ลงทุนในตราสารไม่ได้ เป็น Originator
ตราสารที่สถาบันการเงิน ต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียใน ลำดับที่สาม หรือลำดับที่สูงขึ้น ไป (Senior or above Tranche)	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำหนักความเสี่ยงของ ตราสารในระดับนี้มีค่าเท่ากับ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของน้ำหนัก ความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง 	<ul style="list-style-type: none"> • เหมือน Originator

การนับลูกหนี้รายใหญ่

ให้สถาบันการเงินผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation นับบุคคลดังต่อไปนี้
ในการคำนวณอัตราส่วนลูกหนี้รายใหญ่ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์
การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

(1) SPV ผู้ออกตราสาร Securitisation

มูลค่าของตราสาร Securitisation ที่ออกโดย SPV แต่ละรายที่สถาบัน
การเงินลงทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำ
ธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เพื่อ SPV รายนั้น เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่
กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบันการเงินนั้น

(2) ลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงเฉพาะกรณีที่เป็นลูกหนี้รายใหญ่

(Corporate loan)

ให้สถาบันการเงินนับความเสี่ยง (Exposure) ที่มีต่อสินทรัพย์อ้างอิง
แต่ละรายที่เกิดจากเงินลงทุนในตราสาร Securitisation ซึ่งสะท้อนระดับ (Tranche) ของตราสาร
Securitisation ที่ธนาคารพาณิชย์ลงทุน เช่น การพิจารณา Sensitivity ของเงินลงทุนในตราสาร
Securitisation ต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับความน่าเชื่อถือสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละราย ซึ่งเมื่อรวม
กับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้าย
การให้สินเชื่อ เพื่อลูกหนี้ที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงรายนั้นแล้ว เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินอัตราที่
กฎหมายกำหนดสำหรับสถาบันการเงินนั้น หากมีข้อสงสัยให้สถาบันการเงินหรือธนาคารแห่ง
ประเทศไทย

ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่เป็นผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation ต้อง
จัดทำระบบรายงานภายในเพื่อควบคุมดูแลไม่ให้สถาบันการเงินมีความเสี่ยงอันเกิดจากสินทรัพย์
อ้างอิงแต่ละรายที่สถาบันการเงินรับความเสี่ยงมาเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินกว่าอัตราส่วนที่ธนาคาร

แห่งประเทศไทยกำหนด และต้องมีหลักฐานไว้ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบ หรือจัดส่ง
สำเนาให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ

การกำหนดวงเงินรวมหรือเพดานสูงสุดในการลงทุน

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดวงเงินรวมหรือเพดานสูงสุดในการ
ลงทุนของสถาบันการเงินในตราสาร Securitisation ที่มีปริมาณของสินทรัพย์อ้างอิงอยู่ในประเภท
ธุรกิจหรือกลุ่มอุตสาหกรรมหรือภูมิภาคเดียวกันมากเกินไปปริมาณที่สมควรได้ เพื่อป้องกันมิให้
สถาบันการเงินมีความเสี่ยงในประเภทธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมหรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ มากเกินไปสมควร
(Concentration risk)

(7) การประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม Securitisation

การประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม Securitisation ได้แก่ (7.1) การ
เป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ (Registrar)⁴ (7.2) การเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้/ผู้ดูแลผลประโยชน์ของ
ผู้ถือหุ้นกู้ (Debentureholders' representative/ Trustee)⁴ (7.3) การจัดการออกตราสาร
Securitisation (Arranger)⁵ (7.4) การเป็นที่ปรึกษาทางการเงินทั่วไป (Financial advisor)⁵ (7.5) การ
เป็นผู้ให้บริการในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Swap counterparty) ซึ่งธนาคารแห่ง
ประเทศไทยได้อนุญาตให้สถาบันการเงินทำได้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่
ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ในการอนุญาตอย่างเคร่งครัดด้วย

5.3.3 การขออนุญาตของสถาบันการเงินสำหรับธุรกรรมที่นอกเหนือจาก แนวทางที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้เป็นแนวทาง
การกำกับขั้นต่ำสำหรับธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เนื่องจากไม่สามารถกำหนดเกณฑ์
การกำกับให้รองรับธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ทุกรูปแบบและโครงสร้างได้ ดังนั้น
หากโครงสร้างในการประกอบธุรกิจดังกล่าวของสถาบันการเงินมิได้เป็นไปตามแนวทางและ
หลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ หรือหากสถาบันการเงิน

⁴ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ และประกาศธนาคารแห่ง
ประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์

⁵ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการให้บริการด้านงานสนับสนุนและ
บริการอื่น และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ประกอบกิจการ
ให้บริการด้านงานสนับสนุนและบริการอื่น

⁶ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรด้านตลาด

ต้องการทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์นอกเหนือจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตไว้ ให้สถาบันการเงินหรือไปยังฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนการทำธุรกรรม เช่น ธุรกรรมที่มี Early amortization feature เป็นต้น

5.3.4 การซื้อสินทรัพย์คืนจาก SPV

สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ต้องไม่ซื้อสินทรัพย์คืนจาก SPV ยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้

(1) Representations and Warranties หมายถึง เงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าว่าหากสินทรัพย์อ้างอิงที่สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ได้ออนไปยัง SPV นั้น มีคุณสมบัติไม่ตรงกับเงื่อนไขที่ผู้ซื้อและผู้ขายสินทรัพย์ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนวันที่โอนสินทรัพย์ เช่น ประวัติการชำระหนี้ สัดส่วนของสินเชื่อต่อหลักประกัน เป็นต้น โดยสถาบันการเงินสามารถโอนสินทรัพย์ใหม่ไปยัง SPV ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ได้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1.1) เงื่อนไขในการซื้อคืนที่กำหนดไว้ต้องสอดคล้องกับหลักปฏิบัติของตลาดทั่วไป และสถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ต้องได้ตรวจสอบเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้เกี่ยวกับการซื้อคืนว่าเป็นไปตามความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้ ในช่วงเวลาที่ทำการโอนขายสินทรัพย์นั้น

(1.2) สถาบันการเงินได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของสินทรัพย์อ้างอิงที่ทำการโอนขายแล้ว ก่อนที่จะกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อซื้อสินทรัพย์ที่ไม่ตรงตามคุณสมบัติคืน

(1.3) เงื่อนไขในการซื้อคืนที่กำหนดต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเสื่อมคุณภาพของสินทรัพย์อ้างอิง วิธีดำเนินธุรกิจของ SPV และตราสารที่ออกขาย

(2) Clean-up call หมายถึง การที่สถาบันการเงินมีสิทธิที่จะซื้อสินทรัพย์ที่คงเหลือตอนสิ้นสุดโครงการจาก SPV เมื่อมูลค่าของสินทรัพย์คงเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 ของมูลค่าของสินทรัพย์ที่โอนไปยัง SPV ซึ่งสถาบันการเงินผู้ซื้อสินทรัพย์อาจเป็นผู้ขายสินทรัพย์หรือผู้ให้บริการเป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ก็ได้ โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(2.1) ราคาซื้อขายต้องเป็นราคายุติธรรม (Fair value) ณ วันที่ซื้อคืน

(2.2) สถาบันการเงินสามารถซื้อสินทรัพย์ที่คงเหลืออยู่ซึ่งเป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพจาก SPV ได้ แต่ราคาที่ชื้อขายนั้นต้องเป็นราคายุติธรรม ณ วันที่ซื้อคืน โดยสถาบันการเงินไม่ได้มีส่วนต้องรับผิดชอบในส่วนสูญเสียของสินทรัพย์อ้างอิงให้แก่ผู้ลงทุน

5.3.5 การเปิดเผยข้อมูล

(1) สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ต้องจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ในรูปแบบของรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันการเงิน (Annual report) หรือในรูปแบบอื่น เพื่อเปิดเผยข้อมูลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้รับทราบอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(1.1) วัตถุประสงค์ วิธีการ และหลักปฏิบัติในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ ได้แก่ ประเภทของสินทรัพย์ ปริมาณสินทรัพย์ที่ได้ขายออกไป คุณภาพของสินทรัพย์ที่ขายไป จำนวนเงินที่กันสำรองเพื่อรองรับส่วนสูญเสีย เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจถึงความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจ Securitisation รวมทั้งให้ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทนี้เข้าใจในความเสี่ยงด้านการลงทุน ด้าน Prepayment และด้านอัตราดอกเบี้ยจากการชำระหนี้ล่าช้าและการขาดทุนจากการผิดนัดชำระหนี้ของสินทรัพย์ด้วย

(1.2) ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ขายสินทรัพย์ทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ซึ่งก่อให้เกิด Exposure ต่อสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินเปิดเผยภาระความรับผิดชอบของสถาบันการเงินที่มีต่อ SPV เช่น มูลค่าของหลักทรัพย์ที่ลงทุนหรือความเสี่ยงที่เกิดจากการทำหน้าที่ดังกล่าว เป็นต้น ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบเพิ่มเติมไว้ด้วย

(1.3) รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายทางการบัญชีในการทำธุรกรรม เช่น การบันทึกบัญชีว่าเป็นการขายหรือการกู้ยืมเงิน การรับรู้รายได้จากการขาย เป็นต้น

(1.4) การลงทุนในตราสาร Securitisation ไม่ถือว่าเป็นการฝากเงิน หรือให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ ดังนั้น ข้อมูลที่สถาบันการเงินเปิดเผยให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องไม่แสดงถึงการโฆษณาหรือทำให้ผู้ลงทุนเกิดความสับสน

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติทางการบัญชีเรื่องธุรกรรมแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องด้วย

(2) สถาบันการเงินมิได้เป็นผู้ขายสินทรัพย์แต่ทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ โดยอาจทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการเป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ ผู้รับประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้ลงทุน หรือผู้ให้บริการในการให้สภาพคล่องชั่วคราวแก่ SPV เป็นต้น ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าวก่อให้เกิด Exposure ต่อสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ในรูปแบบของรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันการเงิน (Annual report) หรือในรูปแบบอื่น เพื่อเปิดเผยภาระความรับผิดชอบของสถาบันการเงินที่มีต่อ SPV เช่น มูลค่าของหลักทรัพย์ที่ลงทุนหรือความเสี่ยงที่เกิดจากการทำหน้าที่ดังกล่าว

เป็นต้น ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบด้วย ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติทางการบัญชีเรื่องธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องด้วย

5.3.6 ข้อกำหนดอื่น

(1) สถาบันการเงินต้องมีการตรวจสอบดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดด้วย เช่น จัดให้มีการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีหรือแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพบัญชี เป็นต้น

(2) ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจในการลงโทษสถาบันการเงินตามกฎหมายหรือสงวนสิทธิที่จะกำหนดให้สถาบันการเงินต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนการประกอบธุรกิจ Securitisation ทุกธุรกรรม ในกรณีดังต่อไปนี้

(2.1) สถาบันการเงินฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้

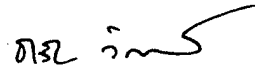
(2.2) กรณีอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่ากระทบกับความปลอดภัยหรือความผาสุกของประชาชน

(3) ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ Securitisation ได้ตามที่เห็นสมควร โดยธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดวงเงินรวมหรือเพดานสูงสุดของการลงทุนในตราสาร Securitisation หรือประเภทของสินทรัพย์ในการประกอบธุรกิจ Securitisation รวมทั้งอาจกำหนดให้สถาบันการเงินเพิ่มปริมาณเงินกองทุนเพื่อรองรับการประกอบธุรกิจ Securitisation ได้ หากพบว่าสถาบันการเงินมีปริมาณความเสี่ยงที่สูงมากกว่าปริมาณเงินกองทุนที่รองรับความเสี่ยงปกติของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ Securitisation จะต้องมีการรายงานธุรกรรมต่าง ๆ ตามแบบรายงานหรือชุดข้อมูลที่ใช้รองรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2551

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศ และหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ลำดับ	วันที่ ประกาศ รพท. / หนังสือเวียน	ประเภท	เลขที่	เรื่อง
1	21 กันยายน 2549	ประกาศ รพท.		การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจ การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (หนังสือเวียนที่ ฟนส.(21)ว. 122/2549 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2549)
2	22 มิถุนายน 2541	ประกาศ กระทรวงการคลัง		อนุญาตให้บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ประกอบ กิจการจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็น หลักทรัพย์เพื่อเสนอต่อสำนักงาน คณะกรรมการ ก.ล.ต. (หนังสือเวียนที่ รพท.ง. (ว) 2458/2541 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2541)

คำถาม-คำตอบ แบบท่ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

	คำถาม	คำตอบ
1	<p>กรณีที่ ธพ. ได้ขายสินทรัพย์ให้ SPV ทำให้ ธพ. ต้องนำมูลค่าที่ต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียเป็นลำดับแรกต่อ SPV แต่ละรายหักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของ ธพ. นั้นตั้งแต่วันที่ทำธุรกรรม โดยปริมาณเงินกองทุนที่จะถูกหักต่อ SPV แต่ละรายมีจำนวนไม่เกินกว่าปริมาณเงินกองทุนที่ต้องดำรงหากสินทรัพย์อ้างอิงที่โอนไปดังกล่าวยังอยู่ในบัญชีของ ธพ. ที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ ขอให้ ธพท. อธิบาย หรือยกตัวอย่างกรณีดังกล่าวข้างต้น ขอตัวอย่างเพื่อให้เกิดความชัดเจน</p>	<p>ตัวอย่าง ธพ. ไทยแห่งหนึ่ง มีสินทรัพย์ประเภทหนึ่งอยู่ในบัญชี 100 บาท ปริมาณเงินกองทุนที่ต้องดำรงเท่ากับ $100 \times RW100\% \times 8.5\% = 8.5$ บาท หาก ธพ. นี้ขายสินทรัพย์ให้แก่นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (SPV) 100 บาท โดย SPV ออกหุ้นกู้จำนวน 90 บาท ขายให้กับผู้ลงทุนสถาบันต่างๆ และออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิจำนวน 10 บาท ขายให้แก่ ธพ. ผู้จำหน่ายสินทรัพย์ (Originator)</p> <p>ถือว่า ธพ. ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก ซึ่ง<u>เกณฑ์ในการดำรงเงินกองทุน</u> ธพ. ต้องนำมูลค่าการรับประกัน 10 บาท หักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้น แต่เนื่องจาก ธพ. เป็น Originator ซึ่งการรับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรกที่จะต้องนำมาหักออกจากเงินกองทุน กำหนดไว้ไม่เกินเงินกองทุนที่ต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่โอนไป ซึ่งในที่นี้คือ 8.5 บาท ดังนั้นในกรณีนี้ ธพ. จะหักเงินกองทุนเพียง 8.5 บาท สำหรับการลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิ 10 บาท ที่ออกโดย SPV ดังกล่าว</p>